

Årsberetning 1978

NORSK SKOGBRUKSMUSEUM, SKOGBRUK, JAKT OG FISKE, ELVERUM

INNHold

1. Representantskap, styre og arbeidsutvalg	3
2. Personale	5
3. Arbeid på museumsområdet	7
4. Samlingene og utstillingene	7
5. Bibliotek og arkiv	12
6. Publikasjoner	13
7. Feltarbeid og annet faglig arbeid	15
8. Temporære utstillinger og arrangementer	23
9. Skoletjenesten	28
10. Akvariet og den nye administrasjonsfløyen	33
11. Foto og film	37
12. Eiendommen Bækken i Tolga	38
13. Presse og informasjon	39
14. Publikumsbesøket	40
15. Økonomien	41
16. Medlemmer	46
17. Givere og gaver	47
18. Regnskap	50

Forsidebildet er fra museets særpublikasjon nr. 3: Haakon Danevad: Bjønn og bjørnejakt i Drangedal etter 1850. Det viser resultatet av en bjørnejakt på Solbergskogen i Drangedal 27. september 1912.

NORSK SKOGBRUKSMUSEUM

SKOGBRUK, JAKT OG FISKE

**Hans Majestet Kong Olav V, Norsk Skogbruksmuseums
høye beskytter.**

1. Representantskap, styre og arbeidsutvalg

Museets representantskap har følgende innvalgte medlemmer:

Fylkesmann Bue Fjermeros, Kristiansand, Vest-Agder
Fylkesmann Erling Anger, Hamar, Hedmark
Fylkesmann Ole S. Aavatsmark, Bodø, Nordland
Fylkesmann Petter Koren, Oslo, Oslo og Akershus
Ordfører Markvard Bækken, Elverum

Følgende institusjoner og organisasjoner danner museets representantskap:

1. Det norske gjensidige Skogbrandforsikringsselskap
2. Det norske Skogselskap
3. Direktoratet for Vilt- og Ferskvannsfisk
4. Direktoratet for Statens Skoger ved statsskogsjefen
5. Norges Jeger- og Fiskerforbund
6. Norges Naturvernforbund
7. Norges Skogeierforbund
8. Norges Skogteknikerforbund
9. Norges Treforedlingsråd/Papirindustriens Sentralforbund
10. Norges Trelastforbund
11. Norsk Almenningsforbund
12. Norsk Fløtingsforbund
13. Norsk Forstmannsforening
14. Norsk Institutt for Skogforskning
15. Norsk Skog- og Landarbeiderforbund
16. Norske Tømmermålingssjefers Forening
17. Skogbrukets Arbeidsgiverforening
18. Skogbruksinstituttene ved NLH
19. Skogbrukets og Skogindustrienes Forskningsråd
20. Skogbruksforeningen av 1950

21. Skogavdelingen i Landbruksdepartementet ved skogdirektøren
22. World Wildlife Fund i Norge/Verdens Villmarksfond

Tillitsmenn etter valgene 20. juni 1978

Styremedlemmer:	Personlige varamenn:
Forretningsfører Klaus Kjelsrud (1981)	Generalsekr. Per Søilen (1981)
Fylkesskogsjef Knut Ødegaard (1980)	Disponent Erik Aaby (1980)
Direktør Sigmund Stafne (1980)	Disponent Peder Holand (1980)
Disponent Hans G. Magelssen (1980)	Direktør Ivar Aavatsmark (1980)
Advokat Mads K. Strand (1981)	Direktør Per Krog (1981)
Stortingsmann Olaf Knudson (1981)	Skogeier Halvdan Brevig jr. (1981)
Skogsjef Jon Lykke (1979)	Direktør Helge Vikan (1979)
Fløtningsdirektør Tore Paulsen-Næss (1979)	Fløtningsdirektør Oddvar Stenerud (1979)
Skogeier Kaare Øverseth (1979)	Skogforvalter Torgeir Fryjordet (1979)

(Tallene i parentes angir det år vedkommende er på valg.)

Styrets formann	Forretningsfører Klaus Kjelsrud
Styrets varaformann	Fylkesskogsjef Knut Ødegaard
Statens representant i styret ..	Direktør Sigmund Stafne
Varamann	Disponent Peder Holand
Arbeidsutvalg	Forretningsfører Klaus Kjelsrud
	Fylkesskogsjef Knut Ødegaard
	Direktør Sigmund Stafne
	Disponent Wilhelm Matheson
	Museumsbestyrer Tore Fossum
Representantskapets ordfører ..	Skogdirektør Hans Kr. Seip

Representantskapets varaordfører	Statsskogsjef Jens Aure
Sekretær for styre og representantskap	Disponent Wilhelm Matheson
Kontrollkomité	Brukseier Lauritz Sæthern
	Fylkesskogmester Birger Strømsøe
	Forstkandidat Tollef Mykleby
Økonomikomite	Direktør Ivar Aavatsmark
	Direktør Sigmund Stafne
	Brukseier Brede Bredesen Opset
Valgkomité	Skogsjef Knut Torp (1979)
	Disponent Gunnar Lindmo (1980)
	Skogeier Gottfred Anker Rasch (1981)
Jubileumskomite for museets 25 års jubileum	Forretningsfører Klaus Kjelsrud, formann
	Direktør Sigmund Stafne
	Disponent Wilhelm Matheson
	Museumsbestyrer Tore Fossum

I 1978 er det holdt tre møter i Styret, tre møter i Arbeidsutvalget, et møte i Jubileumskomiteen og representantskapsmøtet 20. juni.

De viktigste sakene i 1978 har vært bygging av administrasjonsfløyen (kontrakt 12/5-78) og akvariet (kontrakt 11/1-78), finansiering av byggesakene, ansettelse av ferskvannsbilolog (tiltrådt 1. august 1978), Hedmark Fylkeslandbruksstyres overtagelse av eiendommen Bækken ved forkjøpsrett, heving av billettpriser og museets 25 års jubileum som skal markeres 22/6 1979.

2. Personale.

Museumsbestyrer	Tore Fossum
Konservator	Åsmund Eknæs
Amanuensis (akvarieleder) (fra 1/8-78)	Christian Andersen
Undervisningsleder	Jostein K. Nysæther
Kontorfullmektig	Hjørdis Furuheim

Fotograf	Ole Thorstein Ljøstad
Hovedfagstudent	Jan Halvorsen (til 28. juni 1978)
Preparant og utstillingsassistent	Jan Ivar Martinsen
Resepsjonsdame	Tordis Fossum
Vakt- og varmemester	Håkon Sæle
Spesialarbeider (håndverker) ..	Georg Løvhaugen
Spesialarbeider (håndverker) ..	Konrad Eggen
Spesialarbeider (håndverker) ..	Ottar Høiby (fra 8. juni 1978)
Renholdsbetjenter	Marit Henriksen
	Solveig Nystuen
	Kjellaug Nyborg
Kasserer	Håkon Rønning
Revisor	Oskar Tolvstad

Til stillingen som fiskeribiolog/amanuensis meldte seg i alt 17 søkere. Bedømmelseskomitéen har bestått av:

Bestyrer Tor Samuelson, Akvariet i Bergen, oppnevnt av NKKM (Norske Kunst- og Kulturhistoriske Museer)
 Konservator Natascha Heintz, Paleontologisk Museum, oppnevnt av VTM (Vitenskapelige Tjenestemenn ved Museene), og
 Konservator Per Pethon, Zoologisk Museum, oppnevnt av Norsk Skogbruksmuseum.

Museumslektor ved Tromsø Museum, cand. real. Christian Andersen, ble enstemmig innstilt som nr. 1, og ble ansatt i museets styremøte 24. april 1978. Han tiltrådte 1. august 1978. Christian Andersen er født i 1936. Han har hovedfag i zoologi med en fiskeribiologisk hovedoppgave om vandring hos harr i Trysilelva. Hans arbeidsområde er å lede akvariet og ha ansvar for de forsknings- og formidlingsoppgaver som knytter seg til dette og til andre naturvitenskapelige sektorer ved museet.

Synnøve Sætre og Gerd Stensvehagen har vært ekstrahjelp i resepsjonen og har hatt andre forefallende oppgaver. Følgende sivilarbeidere har arbeidet ved museet: Øivind Vestheim til 15. januar. Han har senere utført enkelte oppdrag for museet. Trond Nystuen

har vært i arbeid hele året og Ole Hermod Henriksen begynte som sivilarbeider 1. februar. Vestheim studerer historie ved universitetet, Nystuen er ingeniør og Henriksen lærer.

Følgende har vært ansatt i sommerferien: Siri Gjønnnes, Kjell Lilleeng, Olve, Eirik og Gunnar Sørensen, Hans Irgens, Jan Hoff Jørgensen, Eldar Sæle og Torstein Fossum.

3. Arbeid på museumsområdet.

Sommeren 1978 har vært preget av reisingen av den nye administrasjonsfløyen, og det har bare vært tid til de nødvendige løpende parkarbeider med raking om våren, planting og stell av blomsterbed og prydbusker, slåing av tennung og gras i arboretet og plenklipping.

Fuglekassene på området ble som vanlig rengjort, og de rugende arter ble registrert sammen med antall egg og unger.

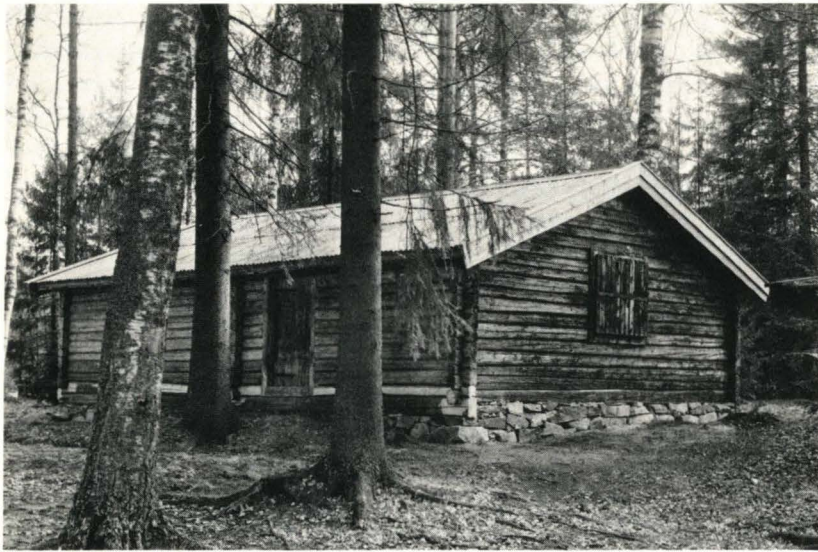
Bygningene på Klokkegården har ikke vært malt siden 1964 og begynte å bære preg av å være malingsslitte. Malerarbeidet ble satt bort til maler Reidar Uthus, som utførte malingen i slutten av mai. Både hovedbygning, låve, stabbur og skåle ble malt.

4. Samlingene og utstillingene.

Vedlikeholdsarbeidene vedrørende koia fra Bangdalsbruket som ble påbegynt i 1977 ble sluttført i 1978. Koia har fått en meget grundig reparasjon og er videre hevet noe høyere opp fra bakken for å hindre veggslag og råte i de underste stakkene.

Denne koia har sengeplass for åtte mann og egen kokkeseng. Det ble brukt felleleshusholdning. Koia har manglet komfyr med stekeovn som var helt nødvendig under så omfattende matlaging som ved felleleshusholdning. Museet fikk i 1978 en slik komfyr som gave fra Bangdalsbruket, og denne har nå kommet på plass slik at koia er riktig utstyrt.

En gammel husværtype som museet ikke har fra før; er flyttet og gjenreist på Prestøya. Det er en ovnskoie med plass for seks mann og med stall for fire hester. Det hele er bygget under ett tak. Den er fra Gausdal og de tre eierne, Erik Midtvold, Otto Hage og Anders Sønsteivold har solgt den for kr. 3.000,—. Gausdal Skogråd

Jønbulihytta fra Gausdal ferdig gjenreist på Prestøya senhøstes 1978.

Foto: O. T. L.

har vist stor interesse og imøtekommenhet og har betalt koia og gitt den til museet. I Gausdal brukes ikke ordet koie, men *hytte* i Østre og *bu* i Vestre Gausdal. Denne er fra Jønbulia i Østre Gausdal ikke langt fra Skeikampen og ble vanligvis kalt Jønbulihytta. I Gausdal er jordbruket viktig, og det hører ikke særlig store skogarealer til hver gard. Det var derfor vanlig at gardar som hadde skog inntil hverandre, gikk sammen om å bygge husvær, og de hadde ofte også drift samtidig. Det er sengeplass og stallrom nok til at alle tre gardene kunne hogge og kjøre samme driftsvinter. Hytta har flere interessante detaljer som tilfører samlingen av skogshusvær på Prestøya nye bygningshistoriske trekk. Jønbulihytta er en verdifull tilvekst til fri-luftsamlingene.

Innendørs har arbeidet med å bygge en modell av «Kjerraten i Åsa» kommet godt igang. Kjerraten ble bygget av Peder Anker på Bogstad i årene 1804—06. Hensikten med den var å få tømmeret fra Peder Ankers skoger i Valdres, Hallingdal og Land over i Nordmarksvassdraget. Den besto av ialt 11 enkeltkjerrater og en hestejernbane. Tømmeret ble tatt fra Steinsfjorden som er en arm av

Tyri-fjorden, og på kjerraten ble tømmeret hevet 386 m til Damtjern og kjørt videre derfra på hestejernbane til Storflåtan. Fra Storflåtan ble tømmeret fløtet til Bogstad og Lysakerelva hvor Peder Anker hadde sagene sine. Alle kjerrathjulene ble drevet med vann fra Åsabekken. Det var bare om våren det var nok vann til drift av kjerrathjulene. Kjerraten i Åsa ble konstruert og bygget av den svenske ingeniøren Samuel Bagge. Den var i bruk til 1850.

Ingeniør Arve Frydenlund fra Åsa på Ringerike har registrert de gamle kjerratbanene og vassrennene og har nivellert opp og tegnet hele anlegget. Det er dette som har gitt grunnlaget for modellbyggingen. På museet er det vaktmester Håkon Sæle og utstillingskonsulent Jostein K. Nysæther som bygger modellen. Det gjenstår fortsatt en god del arbeid.

Jan Ivar Martinsen har i direkte fortsettelse fra de åtte fuglebiotopene laget en utstilling av alle typer av fuglekasser. Det er i det hele 25 stykker.

Utstillingen viser kassene i den biotop de hører hjemme. Den omhandler følgende:

- 1) Hvordan tilpasses kassen den enkelte fugleart.
- 2) Hvor og hvordan henges den opp.
- 3) Hvilket utstyr trengs for å bringe den på plass, og holde den i funksjon.
- 4) Hvordan legger man opp til systematisk observasjon.

Fem kasser har fått sin plass på *husveggen*. Blant disse finner vi en interessant spesialkasse, beregnet på tårnseileren. Kassen, som henger oppunder takskjegget, etterligner åpninger som dannes under litt umoderne takstein.

Neste biotop er ikke langt unna. *Hagen* er første, og ofte eneste stedet Ola Nordmann pryder med fuglekasser. Både gode og mindre gode kasser settes opp. Et eksempel på det siste er stærhuset, som for noen år siden kunne beundres på mangt et gårdstun. 6 — 8 stærfamilier kunne hekke samtidig i dette byggverket, men så manglet det heller ikke på skråll, hissige vingeslag og oppgitte hekkinger. Stæren er viet stor oppmerksomhet i museets utstilling. Tre kassealternativer vises.

Jan Ivar Martinsen i ferd med å montere fuglekasseutstillingen. Foto: O. T. L.

Blandingsskogen er for hånden. Slike områder er ypperlige for utsetting av holker. Her kan interesserte plassere serier med f. eks. meisekasser, som avmerkes på et kart, og observeres regelmessig. Dette gir grunnlag for små, vitenskapelige utredninger. I utstillingen skyter en liten, flat kasse skrått ut fra en grov stamme. Til en viss grad ligner den et hulrom bak et løst barkflak, trekryperens natur-

lige hekkeplass. En 70 cm høy uthulet holk med lite innflyvningshull er et tilbud ornitologer de siste årene har gitt dvergen blant uglene, spurveugla.

Et spørsmål den samvittighetsfulle kasse-sneker før eller siden stiller seg, er om vi ikke svekker fuglenes levemåte med vår velmente service. Behøver de ikke lenger yte sitt beste for å overleve?

Spørsmålet er særlig aktuelt i forbindelse med den 4. biotopen, nemlig *høyereliggende skogstrakter*. Her viser utstillingen en rugeplattform for rovfugl. En treramme trukket med netting er festet i en grenkløft høyt på stammen. Når ornitologen har utformet et kvistrede på plattformen, kan husløs rovfugl værsgod ta plass. Rugeplattformen bør betraktes som et ekstremt hjelpetiltak, vurdering må til i hvert enkelt tilfelle.

Perleugla er spesielt morsom å hjelpe. I smånager-år er den utrolig takknemlig for boliger, det være seg forhenværende eplekasser eller mer eksklusive naturmodeller. Slike boligprosjekter kan forhindre at perleugler i fortvilet bolignød omkommer når de søker inn i hyttepiper for å hekke.

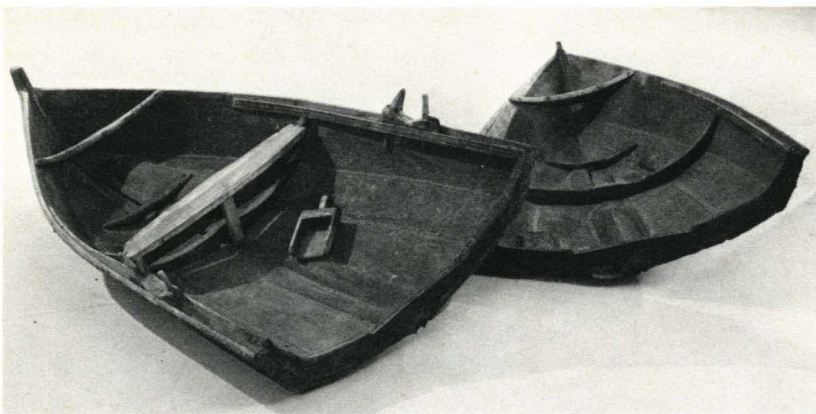
Ved et idyllisk vann henger kvinand-holken. I gamle dager ble slike kasser hengt ut for å skaffe folk egg på frokostbordet i vårperioden, men i vår tid avløser hyperproduktive høner kvinanda.

Under *brua* blir fossekallen, selveste nasjonalfuglen vår, tilbudt en åpen kassemodell. Gamle trebruer er ofte blitt benyttet av denne barskingen i hekketiden, men moderne betongbruer er for glatte, og gir ikke godt feste for kossekall-redet.

I en *skråning* ligger steinskvettens kasse nedgravet. Fuglen kommer inn gjennom en trang kanal. Idéen er engelsk. Dette må betraktes som et luksusprosjekt. Steinskvetten har normalt nok av naturlige hulrom hvor den kan hekke.

Vi har et stort antall hulerugende fugler i Norge. Ingen er glemt i museets kasseutstilling. Vanlige og sjeldne arter, takknemlige eller kresne, alle har de fått sine tilbud.

Det er ialt registrert 238 nye gjenstander, og det er brukt kr. 26.100,— til nye innkjøp. Det har særlig kommet inn mange slede typer for tømmerkjøring, og videre har samlingen av kniver fått stor tilvekst. Mye annet materiale har også kommet til.

«Båt-Iva»-båten som kan deles i to og kløves til fjells.

Foto: O. T.L.

Av spesielle interessante gjenstander kan nevnes en transportabel båt fra Heidal. Den er bygget av den kjente båtbyggeren «Båt-Iva» fra Vågå i ca. 1780 og kan lett vint tas fra hverandre i to halvdeler for kløving til fiskevann i fjellet. Hver halvdel veier 35 kg. Båten var i sammenhengende bruk til omkring 1950. En annen interessant gjenstand er en såkalt revekløft (fangstinnretning) funnet en meter ned i myr på gården Fonås i Øvre Rendal. Den radiologiske datering viser en aldersbestemmelse til år 830 ± 60 år e. Kr. Dette er en av de få opplysninger om bruk av revekløft i Sør-Norge.

5. Bibliotek og arkiv.

Gjennom gaver, kjøp og bytteforbindelser har biblioteket hatt en tilvekst på 497 nummer som fordeler seg på 391 bøker og 106 årganger av periodiske skrifter. Av større bokkjøp kan nevnes Årbok for Foreningen til norske Fortidsminnesmerkers bevaring 1919 — 1928, Årbok for Kunstindustrimuseet i Oslo 1928 — 1949 og Bergens Museums årbok 1892 — 1925. Det er ellers mottatt flere større bokgaver. Det er bundet inn og kjøpt bøker for i alt kr. 22.000,—. Særlig er det lagt vekt på innbinding av bøker og tidsskrifter med tanke på at bøkene i 1979 skal flyttes over i det nye biblioteket.

Det tas sikte på å få en bedre ordning av bøkene ved flyttingen. Forholdene både for de ansatte og de som bruker lesesalen vil bli betydelig bedre i de nye lokalene, men tilfredsstillende vil de ikke bli før museet får en bibliotekar som kan ta seg av katalogisering, utlån og tilrettelegging for de som arbeider med de forskjellige forskningsoppgaver.

Cand. mag. Jan Halvorsen fortsatte registreringen i Kiær-arkivet til i juni 1978 da han sluttet ved museet. Han har utarbeidet en maskinskrevet oversikt over innholdet i arkivets ca. 1000 protokoller. En del av arkivkassene med dokumenter er også gått igjennom, men her gjenstår det fortsatt en ganske omfattende registreringsoppgave.

6. Publikasjoner.

I tillegg til den trykte årsberetningen for 1977 har museet gitt ut særpublikasjon nr. 3, «Bjønn og bjønnejakt i Drangedal etter 1850». Dette er jakthistorier, først og fremst om jakt på bjørn, men også på elg, som herredsskogmester Haakon Danevad har samlet inn, og som Andreas Vevstad har lagt til rette for trykking.

Danevad var museets kontaktmann i Drangedal til han gikk av som herredsskogmester i 1972. Museet ble tidlig klar over hans samlerarbeid og oppmuntret han til å fortsette med dette med tanke på publisering.

Drangedal må sies å ha vært en forholdsvis avstengt bygd, og fortellertradisjonen har hele tiden holdt seg levende. Denne skogbygda var rik på vilt, og bjørnestammen har vært stor, og den holdt seg lenge. Den siste bjørnen ble skutt i 1926. De mange jaktene har skapt et vell av historier.

Det ligger en stor og viktig kulturarv i det levende ordet slik det har holdt seg på folkemunne gjennom bjørnejakthistoriene. Det er godt at Danevad så denne kulturarven. Han har gjort en betydelig kulturinnsats ved å nedtegne og samle dem inn. For museet er det flere ting som det har vært viktig å få tatt hånd om gjennom boka. En side er den folkelige fortellerkunst. Historiene er knappe i sin form, slik de blir gjennom muntlig overlevering. De er gjengitt på slekt med sagn og eventyr. De er også en del av den åndelige kultur som har sin rot i jakten og som er en del av den. De er gjengitt på

nynorsk med former så nær opp til drangedalsdialekten som mulig.

Historiene slik de har holdt seg på folkemunne har alltid hendt. De er sanne, knyttet til sted, tid og navngitte personer. Dermed blir boka også verdifull jakthistorie. Den forteller om jaktformer både når det gjelder bjørnejakt og elgjakt, om våpen og våpenbruk, om jakthunder og jaktbuer og mye mer.

Andreas Vevstad har utført et stort arbeid med redigeringen og med å få språket enhetlig og godt. Han har fått lærer Anna Nesland, som har arbeidet mye med drangedalsmålet, til å gå igjennom manuskriptet. Det er også samlet inn mange verdifulle jaktbilder til boka.

Den 14. november ble det holdt pressekonferanse i kommunestyresalen i Drangedal med representanter for Drangedal kommune, skogråd, fylkesskogsjef, Danevad, Vevstad, lokalpresse og NRK's distriktskontor i Telemark til stede. Tore Fossum ledet pressekonferansen. Drangedals ordfører Jon P. Holte, kulturstyrets formann Tor Straume og fylkesskogsjef Sigmund Haave takket både Danevad, Vevstad og museet for at materialet var samlet og utgitt som bok. Lokalpressen og NRK brakte mye stoff etter denne presentasjonen. Senere er boka omtalt i presse over hele landet.

Boka er trykt i Elverum Trykk i et opplag på 3000 eksemplarer. Den kom ut i gunstig tid før jul og fikk et godt salg først og fremst gjennom Drangedal Bokhandel som er hoveddistributør, men også gjennom andre bokhandlere i Telemark og Agder.

Gjennom boka om Bjønn og bjørnejakt har museet vært med på å sikre et materiale som både har interesse i landssammenheng og i lokalhistorisk sammenheng. Det har særlig vært mange positive reaksjoner fra Drangedal og fra Telemark forøvrig. Museet har gjennom boka fått økt sin kontaktflate i dette distrikt.

Museumsserien «Jeg fant, jeg fant» har gått i avisene i Hedmark og på Røros. Følgende ansatte ved museet har levert stoff til denne avisspalten: Åsmund Eknæs, Olve Sørensen, Jan Ivar Martinsen, Trond Nystuen, Jostein K. Nysæther og Tore Fossum.

7. Feltarbeid og annet faglig arbeid.

Åsmund Eknæs og O. T. Ljøstad var i februar og juni hos fisker Paul Stensæter i Steinsfjorden for å filme garnfiske etter sik under isen, abborfiske med teine og gjeddefiske med langrev.

Også i år var Eknæs og Ljøstad med på gjeddefisket i Tufsingas utløp i mai, og det ble filmet tilberedning og spising av tørket gjedde på tradisjonelt vis.

I juni var Eknæs hos Paul Graff i Løten skogbygd for å fotografere en spesiell måte å flette vierkupe på.

Fletting av hestetaglsnøre på to forskjellige måter ble både filmet og fotografert i juli, da Ljøstad og Eknæs var i Trøgstad og Aremark i Østfold.

I oktober ble det fotografert og samlet stoff om det rike garnfisket etter sik i Femund.

Sammen med Andreas Vevstad var Eknæs i oktober i Mesnalia for å foreta intervjuer om fisket. Det har i løpet av året blitt foretatt flere turer for ytterligere innsamling av knivtradisjoner, særlig i

Paul Graff i Løten fletter vierkuper for abbor- og mortfiske. Foto: O. T. L.

Telemark og Numedal. Ved flere besøk hos smeden Tarjei Haugo i Børtegrend, Telemark ble det dokumentert hvordan barking (garving) av lær med granbark foregikk.

I september var Eknæs på Dyrsku'n i Seljord i Telemark. Dette er tradisjonelt et av de viktigste omsetningsstedene for kniver.

Trysilvassdragets Skogeierforening tok i 1978 initiativet til en intervjuundersøkelse om det gamle skogbruket i Trysil og Engerdal. Eknæs har vært museets representant i det forberedende arbeidet.

I juni 1978 fortsatte opptakene av film om tradisjonelle fiskemetoder etter laks. Denne gang var det et spesielt kastegarnfiske i Etne i Hordaland. Eknæs deltok som konsulent og stillsfotograf.

Eknæs var deltager ved den 21. nordiske etnologkongress. Den ble i år arrangert på Gotland i juni. Tilbakereisen ble kombinert med en dags studieopphold på Nordiska Museet i Stockholm.

I august/september foreleste Eknæs om innlandsfiske for grunnfagstudentene i etnologi ved Universitetet i Oslo, og i november foreleste han over samme tema for grunnfagstudenter ved etno-

folkloristisk institutt, Universitetet i Bergen. Under Bergens-oppholdet ble det også anledning til å studere konserveringsmetoder for tre ved Historisk Museum.

Eknæs var museets representant ved et møte arrangert av kulturstyret i Eidskog med tanke på bevaring av Soot-kanalen. Han holdt foredrag om bevaringsspørsmål i skogbruket.

Jostein K. Nysæther har deltatt i følgende befaringer:

1. Til Eide i Østfold i forbindelse med bygging av modell av Kjer-raten i Åsa.
2. Til Steinsfjorden av samme grunn som ovenfor.
3. Til Skavern-saga i Osen sammen med fylkeskonservatoren.
4. Til Bjølseth-grenda og Norderåa, Elverum (fløtningsanlegg, kol- og tjæremiler etc.)

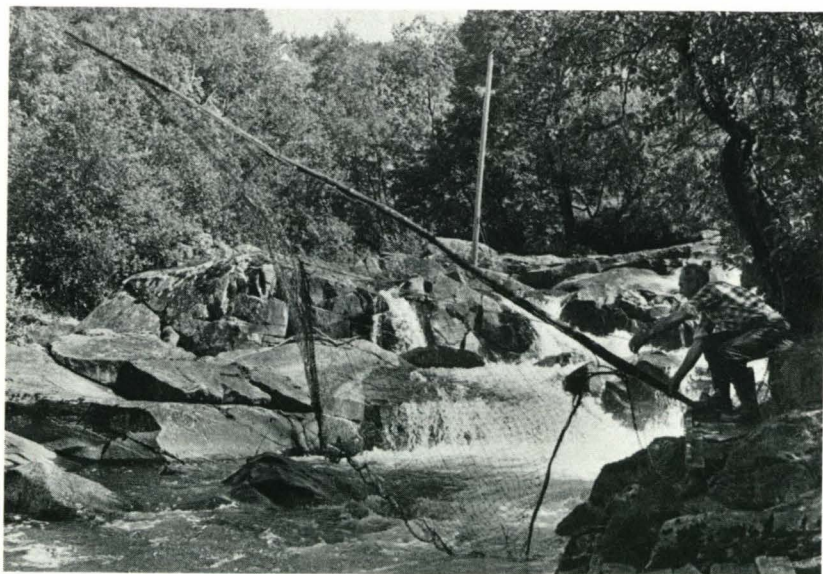
I forbindelse med Røros-prosjektet har Nysæter vært med under ett seminar og to planleggingsdager for lærere på Røros.

Han har vært foredragsholder og kåsør under en grendekveld i Lutnes, Trysil og et møte i Sandefjord Historielag.

I forbindelse med bygging av akvariet har han, sammen med Christian Andersen, besøkt akvariet i Bergen og under sin ferietur følgende utenlandske akvarier: Akvariet i Helsingør, Danmarks Akvarium i København, Akvariet i Esbjerg og akvariet i Brighton, England.

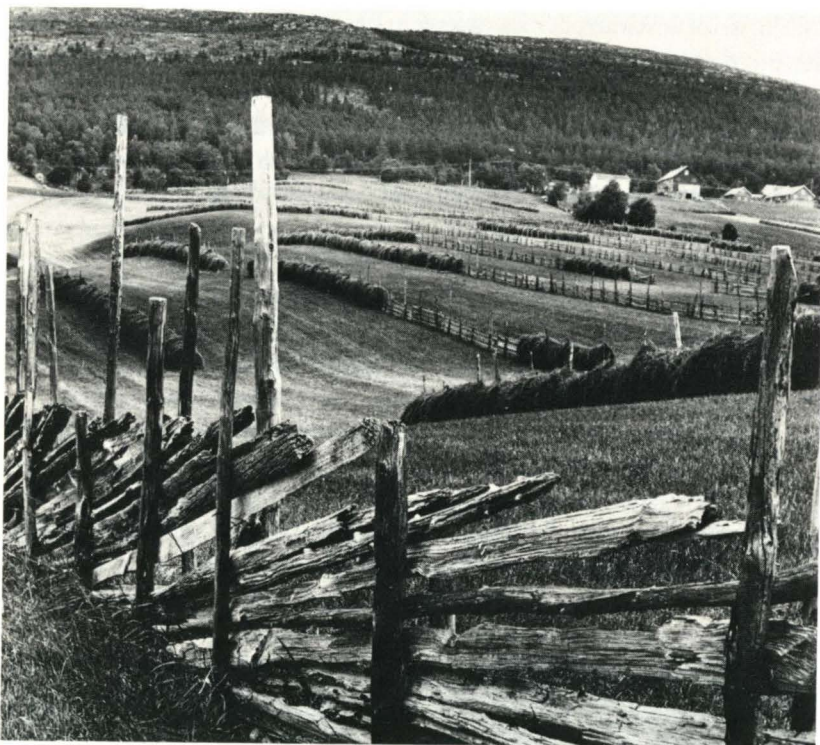
Han har dessuten deltatt i en museumspedagogisk konferanse i Gävle, Sverige.

Tore Fossum var i dagene 17. — 19. februar på befaring i Lesja for å samle inn stoff om de gamle snøskigardene. Det ble tatt lyd-båndopptak, fotografert og samlet inn gjenstander. Skigardene ble satt opp for å holde på snøen som dermed ga fuktighet til jorda. Det er lite nedbør i Lesja, og dessuten vind som blåser bort snøen. Slike skigarder for å holde på fuktigheten er en gammel driftsform i jordbruket som krevde store mengder trevirke. Det ble brukt furu til skigards-ski og einer til hork. Det gikk med ca. 100 m gjerde pr. da. Med kunstig vanning i jordbruket er nå denne driftsformen på det nærmeste slutt.

Fiske med kastegarn etter laks i Etne.

Foto: Å. E.

Snøskigardene i Lesja står hele året. De samler snø om vinteren og brukes til hesjing om sommeren.

Foto: T. F.

Fossum var sammen med Andreas Vevstad i dagene 28. og 29. april på befaring i Drangedal for å samle billedmateriale og stoff til boka «Bjønn og bjønnejakt i Drangedal etter 1850».

Den 14. juni var Fossum på befaring av Soot-kanalen i Eidskog sammen med Eidskog formannskap og Eidskog kulturstyre. Det er stor interesse for å restaurere og bevare en del av de fløtningsinnretninger som ble bygget av Engebret Soot i 1849. Norsk Teknisk Museum og Norsk Skogbruksmuseum er begge med i dette prosjektet. Både lokale og sentrale myndigheter er interessert i bevaring, men det er spørsmål om store beløp som det vil bli meget vanskelig å skaffe.

Den 15. juni var han på befaring i Trysil sammen med museets kontaktmann Magne Kjelstad. Det ble samlet inn gjenstander til museet bl. a. fra Støa-kanalen (fløting) og fra tømmerkjøring.

I første del av juli så Fossum på Butjernsdammen i Våler, en gråstensmurt stendamm som bør vedlikeholdes og bevares. Han samlet inn kjøreredsaker fra gården Mørkved i Askim og var på befaring i Haldenvassdraget sammen med fløtningsdirektør Tore Paulsen-Næss. Befaringen gjaldt først og fremst filmopptak av fløting som museet arbeider med.

I dagene 19. — 24. juli var han på befaring i Gudbrandsdalen og Sogn for å samle inn tradisjonsstoff om bruk av einer i norsk kulturhistorie. Det ble også tatt mange fotoopptak.

Fra 4. — 6. september ble det samlet gjenstander og tradisjonsstoff fra bjørnejakt, skogsdrift og fløting i Åmli og Vegårshei og 12. september ble et viktig tømmerkjøringsmateriale fra Gausdal sikret for museet.

På Gutulisetrene har det blitt satt opp skigard rundt deler av Oppåvollen. Miljøverndepartementet går inn for restaurering av husene på Nedpåvollen og museet er bedt om å ta det faglige ansvaret for restaureringsarbeidet.

Det er tatt opp flere lydbåndopptak fra skogbruk og fløting.

Fossum har holdt foredrag om kulturhistoriske emner i flere foreninger. Han foreleste for etnologistudentene 17. og 18. april om skinnhandelens historie og om tradisjonelle metoder for trekol- og tjærebrenning. Den 20. oktober foreleste han på et kurs for museumsansatte om utbyggingsspørsmål ved museene. Kurset ble arrangert i regi av museumsforbundet med tilskudd fra Norsk Kulturråd.

Fossum representerte ved åpningen av det nye Forsvarsmuseet på Akershus 22. august og deltok ved NKKM's årsmøte på Sandnes 1. — 3. september.

Christian Andersen tiltrådte 1/8-78 stillingen som amanuensis/ferskvannsbilolog og leder for den nye akvarieenheten «Fra fjell til fjære» ved Norsk Skogbruksmuseum. I tillegg til oppbyggingen av akvariet har han også forberedt seg til de øvrige aktiviteter knyttet til stillingen, som er:

- Utforske og spre kunnskaper om ferskvannsfiskenes levevis og utnyttelseshistorie i natur- og kulturhistorisk sammenheng.
- Innsamlingsarbeide ute i felt for å styrke og bygge ut akvariet på det faglige plan.
- Ansvarlig for oppbygging av den utadrettede virksomhet knyttet til akvariet. Det vil i første rekke si utarbeiding av undervisningsopplegg for skolens ulike klassetrinn, samt undervisning og faglig veiledning på ulike nivåer.

Ved tiltredelsen var akvariets hovedform allerede vedtatt, med relativt beskjedne muligheter til forandringer. En karanteneavdeling måtte imidlertid planlegges og bygges opp fra grunnen av. Utstillingsobjektene, fisken, kan nemlig av sykdomsmessige og andre årsaker ikke vises for publikum umiddelbart etter at de er brakt til anlegget. Detaljplanleggingen krevde en god del forarbeide. Viktig var det å få undersøkt hvilke erfaringer andre kolleger ved lignende anlegg satt inne med. Dette arbeidet startet allerede på vårparten, men ble ytterligere intensivert utover sommeren og høsten. Forbindelser ble i første rekke knyttet med Akvariet i Bergen, Forsøksstasjonen for fisk på Sunndalsøra, Zoologisk Museum og Zoofysiologisk Institutt ved Universitetet i Oslo, Halden Lærerskole, Veterinærinstituttet, Norsk Institutt for Vannforskning samt Direktoratet for Vilt og Ferskvannsfisk for å nevne de viktigste her hjemme. Særlig sentralt i utlandet har Danmarks Akvarium, København stått. Både denne institusjonen, Malmø Akvarium, Skansenakvariet i Stockholm og Forsøgsdambruget i Brøns i Danmark har som øvrige nevnte institusjoner vist en enestående vilje til samarbeide, både m.h.t. studiebesøk dit samt utveksling av erfaringer på ulike områder. Nevnes skal også Hjo Akvarium ved Vättern i Sverige og Esbjerg Akvarium i Danmark, som begge har bidratt direkte eller indirekte, med verdifulle synspunkter.

Planleggings- og oppbyggingsfasen har forøvrig vært kjenne-tegnet ved et utpreget teamarbeide mellom alle ansatte ved museet.

Stor imøtekommenhet m.h.t. produksjon av karantenekarene ble vist fra Sjøforsvaret i Horten. Via samarbeidsavtaler og utveksling av tjenester har denne institusjonen påtatt seg produksjonen av de aktuelle enheter som en del av opplæringsarbeider for mannskapene.

Flere er kontaktet m.h.t. leveranse av fiskearter. Åpning av akvariet allerede 22/6-79 gir svært kort innsamlings- og tilvenningsperiode for det spekter av arter man ønsker å stille ut. Fordelen ved å få fisk fra oppdrettsanlegg og forsøksstasjoner er at disse har lært å ta fôr til seg. Villfisk, innfanget som voksen, krever ofte en forholdsvis lang tilvenningsperiode. En rekke arter har man liten eller ingen erfaring med å holde i fangenskap. Selv om man på åpningsdagen ikke har tatt mål av seg til å vise alle ferskvannsfiskearter i vårt land, skulle det være mulig å vise ca. $\frac{3}{4}$ av dem.

For på best mulig måte å ta vare på brukersiden (de besøkende) av akvarieenheten, er det tatt initiativ til opprettelsen av en faglig/pedagogisk interessegruppe. Denne er ment som et korrektiv og en samarbeidspartner, og skal være med å sikre at såvel skolesiden, spesielle grupper og publikum generelt skal få størst mulig glede, opplevelse og faglig utbytte av sine besøk. Interessegruppen teller mellom 30 og 40 personer. Fag- og skolesiden er sterkest representert i oppbyggingsperioden, andre grupper vil bli trukket inn etter hvert.

Rørosprosjektet.

Andersen har unnfanget idéen til og står som prosjektleder for *Rørosprosjektet*. Dette har bl. a. følgende målsetting:

1. Å tilføre undervisningen nytt stoff fra nærmiljøet på Røros.
2. Styrke interessen i lokalsamfunnet for de særpregete natur- og kulturverdier på Røros.
3. Gjennom gruppesamarbeid å gi deltagerne trening i utarbeiding av slike opplegg.
4. Undersøke om dette samarbeid mellom skole og museum kan tilføre noe nytt til museumspedagogikken som kan anvendes andre steder i landet.

Rørosprosjektet er et faglig/pedagogisk samarbeidsprosjekt. I prosjektet deltar lærere fra Røros og museumspedagoger fra hele landet. Ansvarlig for prosjektet er *Norsk Museumspedagogisk Forening* (NMF). Deltagerne forestår utarbeiding av en serie undervisningsenheter med emner fra natur- og kulturmiljøer på Røros.

Han har videre arbeidet innenfor to av gruppene, «Natur- og kultursti i Mølmannsdalen» og en ferskvannsökologioppgave i Brek-

kenområdet (Haugatjønn). I august (21. — 25.) ledet han og hadde hovedansvaret for en arbeidskonferanse på Røros der en betydelig del av det gruppene (1 — 8) hadde produsert ble fremlagt både fra lærer- og NMF-siden. Andersen hadde ansvaret for prosjektets gjennomføring og naturlige avslutning. Norsk Kulturråd støttet gjennomføringen av konferansen med kr. 30.000,—. Andre bidragsytere har vært Grunnskolerådet, Forsøksrådet for skoleverket, Skole-sjefen i Røros, Røros Kulturstyre, Røros Museums- og Historielag, Komitéen for Olavsgruvas bevaring m. fl.

Andersen har skrevet om Rørosprosjektet i Nordnytt nr. 1, 1978, i Paletten nr. 3, 1978, i «Skole og Museum» 1978 og i forbindelse med ICOM-CECA — arbeidskonferansen i Holland 1978.

Konferanser/seminarvirksomhet.

August.

- 21.—25. Årsmøtet i Norsk Museumspedagogisk Forening. Arbeidskonferansen *Rørosprosjektet*. (Se pedagogisk utviklingsarbeide.)

Sept.

- 11.—16. ICOM-CECA. Internasjonal museumspedagogisk arbeidskonferanse i Holland. Innlegg under programposten «The Market of Ideas»: «The Røros Project».

- 27.—29. FUISM-konferansen i Gävle (Föreningen för Undervisning och Information vid Svenska Museer).

Oktober.

- 12.—13. NNML's (Norske Naturhistoriske Museers Landsforbund) årsmøte/seminar i Asker.
- 27.—29. Norges Jeger- og Fiskerforbunds policy-konferanse for ungdomsarbeid på Skogbrukets Kursinstitutt, Biri. Invitert foredrag: «Fiske og fiskestell som tilbud til ungdom. Hva kan vi tilby ungdommen, og hvilken nytte kan vi få av ungdommens innsats?»

November

- 16.—17. Fiskesymposium, Universitetet i Oslo. Tema: «Fiskeproduksjon og andre biologiske prosessers betydning for vannkvaliteten». Arr.: Reguleringsforeningenes Landssammenslutning, Fiskeutvalget, Laboratoriene for ferskvannsökologi og innlandsfiske, Universitetet i Bergen, Oslo og Trondheim.

Desember

- 1.—2. Møte om miljøvernundervisning på Lillehammer. Utsending fra Norges Jeger- og Fiskerforbund og Norsk Skogbruksmuseum.

Christian Andersen er formann i styret for Norsk Museumspedagogisk Forening fra 21/8-78, medlem av fiskestellutvalget i Norges Jeger- og Fiskerforbund og konsultativt medlem i «Faggruppe for Akvakultur» (FIA) i Sjøforsvarets voksenopplæring. (Faggruppen er et rådgivende organ for Sjøforsvarsstaben i opplæringsspørsmål innen akvakultur.)

8. Temporære utstillinger og arrangementer.

Kunsthåndverksutstillingen Form Farge Fantasi ble holdt i museumshallen i tiden 3. mai til 4. juni. Det kom inn 200 arbeider til juryering. I alt 38 utstillere med tilsammen 100 arbeider ble antatt. Det var fem gjesteutstillere. Benny Motzfeldt, glass, Wenche Kvalstad Eckhoff, tekstil, Leif Heiberg Myrdam, keramikk, Sigrid Høivik, sølv og Arne Lindaas, tre. Juryen besto av Anne Johanne Sørheim, Marit Gimse og Jostein K. Nysæther. Utstillingen ble godt besøkt og hadde godt salg. Det er særlig gledelig at så mange formingslærere og formingsklasser legger studiebesøk til utstillingen. Utstillingen blir arrangert i samarbeid med Elverum Kunstforening og Elverum Husflidslag. Hedmark Fylke og Elverum kommune ydet tilskudd til utstillingen.

I sommermånedene holdt tekstilkunstner Ragnhild Arneberg utstilling i foredragssalen med 25 arbeider innen tekstilkunst. Hun viste arbeider innen tekstilmaleri, tekstilgrafikk og rent maleri.

H. M. Kongen i samtale med kunsthåndverker Charlotte Block Hellum under åpningen av kunsthåndverksutstillingen 6. august 1978. Foto: O. T. L.

Under Festspillene 6.—16. august ble det holdt en kunsthåndverksutstilling i museets andre etasje med Ingrid Mortensen, keramikk, Charlotte Block Hellum, emalje, og Arne Lindaas, glass.

Museet prøvde for første gang rommet ved det store vindusfeltet i andre etasje som utstillingslokale, og dette viste seg å være meget godt egnet med gode lysforhold.

I årets løp er det holdt 16 konserter og en kammeropera i museumshallen. Det har aldri tidligere vært så stor konsertvirksomhet på museet. Matteus-pasjonen i april og Grieg-aften under Festspillene med Knut Skram og Eva Knardahl hadde begge ca. 600 tilhørere. Dette er maksimum av stoler det går an å plassere i museets lokaler.

De Nordiske Jakt- og Fiskedager ble avviklet 12. og 13. august med mange av de samme programposter som tidligere år. Det var større deltagelse enn før både når det gjelder hundeutstillingen, skytekonkurransen og gevirutstillingen. Det deltok ialt 218 hunder. Gevirutstillingen var den største i Norge hittil med totalt 133 gevirer fordelt med 73 på elg, 27 på villrein, 8 på hjort og 25 rådyrgevirer.

Åsmund Eknæs og Konrad Eggen røker fisk under De Nordiske Jakt- og Fiskedager. Foto: O. T. L.

Konservator Peter Valeur viste lysbilder og holdt foredrag om «Beveren — problembar i norsk fauna». Albert Owesens film «Bever» ble vist i tilknytning til foredraget.

Det ble røket over 100 kg lågåsild under arrangementet. Dette er et meget populært tilbud til publikum.

Alle de mange programposter ble omfattet med meget stor interesse, og det var i alt ca. 4 200 besøkende.

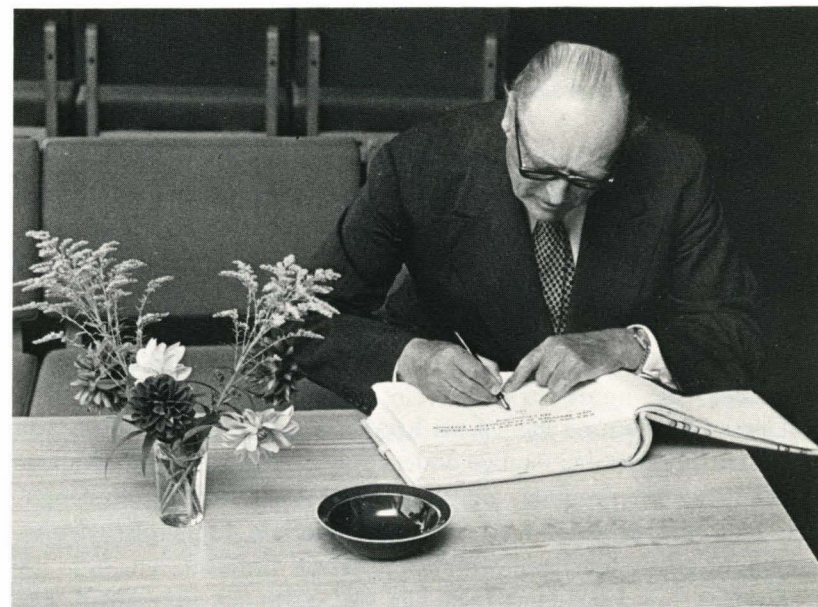
To av ekskursjonsrutene under Den Fjortende Nordiske Skogkongress hadde omvisning, middag og selskaperlig samvær på museet. Flere av deltagerne var spesielt interessert i opplegget ved Norsk Skogbruksmuseum med tanke på oppbygging av tilsvarende museale institusjoner i de andre nordiske land.

Glommen Skogeierforening hadde museet som base under feiringen av sitt 75 års jubileum 8. — 12. juni. Den 8. juni var Glommen Skogeierforening vertskap for Norges Skogeierforbunds årsmøte, og middagen og det selskaperlige samvær ble holdt på museet. Ellers hadde skogsarbeidernes dag, skogbrukernes dag og et opplegg for damene også sin tilknytning til museet.

H. M. Kongen blir tatt imot av museumsbestyrer Tore Fossum, undervisningsleder Jostein K. Nysæther og konservator Åsmund Eknæs.

Foto: O. T. L.

H. M. Kongen skriver sitt navn i museets gjestebok.

Foto: O. T. L.

Den 2. november var Stortingets Landbrukskomité på befaringsreise på museet i forbindelse med Stortingsmelding nr. 17 om fagopp-læring i skogbruket. Det var omvisning i samlingene og undervisningsleder Nysæther ga en egen orientering om museets undervisningsopplegg i foredragssalen. Hedmark Fylkesskogkontor var vertskap for den lunsjen som ble gitt på museet.

Hans Majestet Kongen åpnet det femte Festspill i Elverum 6. august og avla i den anledning et besøk i museet. Han fikk se lysbilder fra åpningen av museumsbygningen 22. juni 1971 og gikk gjennom jakt- og fiskeutstillingene i andre etasje. Kongen hilste også på kunsthåndverkerne, og hans besøk markerte åpningen av kunsthåndverksutstillingen. Han skrev sitt navn i museets gjestebok, den samme bok som han innviet med sitt navnetrekk 22. juni 1971. Kongen viste stor interesse for utstillingene og for den utvikling som hadde skjedd siden han besøkte museet under åpningen.

9. Skoletjenesten 1978.

1978 har vært et alminnelig godt år for museets skoletjeneste. Det er gitt enkelte nye tilbud, og kurven for besøkstallet har vært stigende.

Større prosjekter som er planlagt, har foreløbig blitt utsatt. Dette skyldes vesentlig at aktiviteten på andre områder i museet er blitt prioritert. Det gjelder særlig utvidelsen av administrasjonsfløyen og byggingen av akvariet. Begge disse prosjektene vil imidlertid få stor betydning for skoletjenesten i fremtiden.

Personale.

Lærer Ole Hermod Henriksen har dette året hatt sin siviltjeneste på museet. Foruten den daglige undervisning har han vært med under avvikling av planleggings- og studiedager for lærere og studenter. Han har også arbeidet med statistikkmateriale for skoletjenesten, resepsjonstjeneste og ellers forefallende arbeid i museet.

Student Jan Ivar Martinsen har ved siden av sitt arbeid som utstillingsassistent, også hjulpet til med skoletjenesten.

Ingeniør Trond Nystuen har hatt skoletjenesten som hovedområde, men han har dessuten vært med på å løse tekniske oppgaver i utstillingene ved siden av at han har hatt resepsjonstjeneste og ellers forefallende arbeid. Han har vært tilknyttet museet som sivilarbeider.

Cand. mag. Øivind Vestheim deltok i skoletjenesten til 19. januar, da han var ferdig med sin siviltjeneste.

Kontorfullmektig Hjørdis Furuheim har deltatt i skoletjenesten med bestillings- og informasjonstjeneste.

Undervisningsleder Jostein K. Nysæther har for det meste tatt seg av lærerkollegier og studentgrupper under studie- og planleggingsdager i museet. Han har i løpet av året deltatt i flere museums-pedagogiske møter og seminar både i Norge og Sverige og vært til stede med orienteringer under planleggingsdager ute i distriktene. Han har også i 1978 vært styremedlem og sekretær for Norsk museums-pedagogisk forening.

Tilbud til skolen.

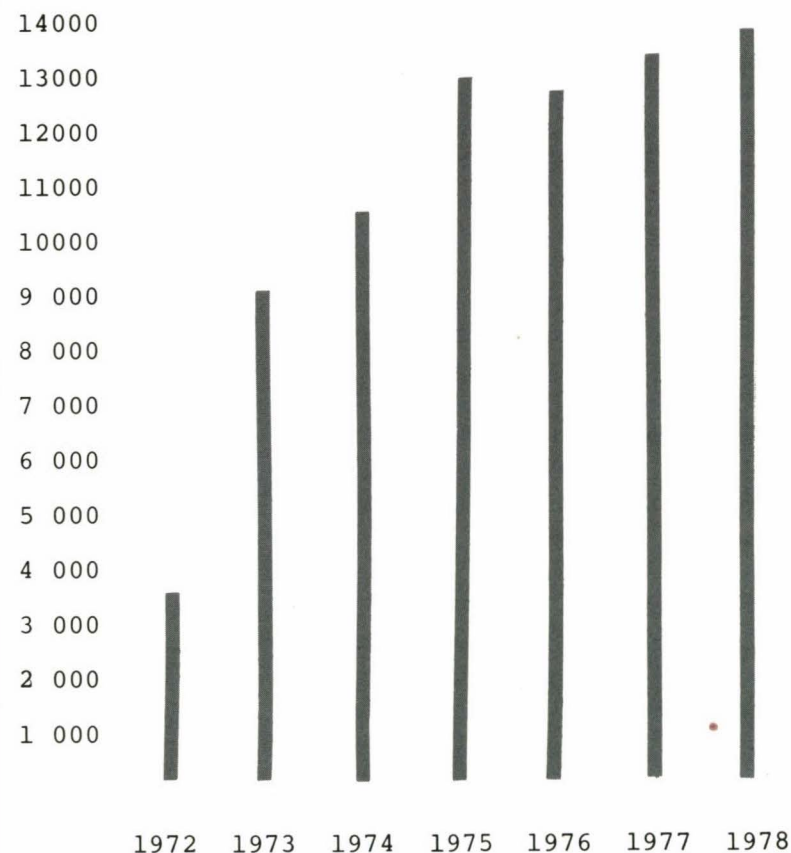
1. Utstillinger og samlinger med omvisning og orienteringer. Nytt av året er en utstilling om fuglekasser. Den er laget av Jan Ivar Martinsen.
2. Gruppeoppgaver i alle utstillingene.
3. Naturstier på Prestøya, tilpasset forskjellige klassetrinn.
4. Filmer og lysbilder. Nytt av året er tre lysbildeserier om tømmerhogging i 1880, 1930 og 1980. Lærer Alf Knudsen, Elverum har skrevet teksthefter til disse.
5. Prospektkort i farger og bildeark i svart/hvitt (for innklebing i arbeidsbøker).
6. Årbøker og særtrykk som utfyllende bakgrunnsstoff for lærere.
7. Trykt fører gjennom museet — spesielt nyttig for lærere som planlegger besøk i museet.
8. Biblioteket — tilgjengelig for lærere, elever og studenter.
9. Planleggingsdager for lærere.
10. Lokaler for film- og lysbildeframvisning under klassebesøkene.
11. Lokaler og AV-utstyr for alle typer lærerkurs.

Klassebesøk.

Klassebesøkene har, som nevnt, vært noe stigende i året som gikk. I alt har 13 658 elever og studenter vært innom museet — fordelt på 676 klasser og grupper. Kurven nedenfor viser stigningen for besøkende klasser/grupper i perioden 1972—1978.

Videregående og spesialskoler 3 274 elever fordelt på 163 klasser				
4. klasse	1 893	—»—	93	»
5. »	1 733	—»—	79	»
8. »	1 452	—»—	65	»
6. »	1 370	—»—	62	»
3. »	871	—»—	44	»
2. »	868	—»—	46	»
7. »	779	—»—	36	»
9. »	532	—»—	29	»
0. »	431	—»—	26	»
1. »	353	—»—	23	»
Ukjent klassetrinn	102	—»—	10	»

Figuren viser besøk av elever og studenter i perioden 1972—1978.

Totalbesøket fordelt på fylker og naboland:

Hedmark	6 908 elever fordelt på 362 klasser
Oppland	2 219 —»— 115 »
Akershus	1 933 —»— 86 »
Østfold	572 —»— 26 »

Oslo	526	—»—	22 klasser
Buskerud	193	—»—	8 »
Telemark	69	—»—	4 »
Sør-Trøndelag	46	—»—	2 »
Vestfold	39	—»—	1 »
Sogn og Fjordane	30	—»—	2 »
Aust-Agder	8	—»—	1 »
Sverige	765	—»—	31 »
Andre land	162	—»—	7 »
Danmark	140	—»—	6 »

Totalt 13 658 elever fordelt på 676 klasser

Besøket fra Hedmark fylke fordelt på kommuner:

Elverum	2 148 elever fordelt på 122 klasser
Stange	627 —»— 29 »
Ringsaker	534 —»— 32 »
Kongsvinger	474 —»— 21 »
Åsnes	394 —»— 16 »
Hamar	390 —»— 18 »
Vang	358 —»— 19 »
Trysil	299 —»— 15 »
Løten	254 —»— 11 »
Våler	252 —»— 11 »
S.-Odal	240 —»— 14 »
N.-Odal	179 —»— 16 »
Tynset	158 —»— 9 »
Åmot	110 —»— 5 »
Eidskog	92 —»— 5 »
Stor-Elvdal	86 —»— 6 »
Grue	68 —»— 4 »
Rendalen	66 —»— 3 »
Alvdal	43 —»— 2 »
Engerdal	34 —»— 2 »

Os	21	—»—	1	»
Tolga	20	—»—	1	»
Folldal	0	—»—	0	»
Totalt	13 658 elever fordelt på 676 klasser			

Besøket fordelt på avdelingene i museet:

Jakt/fangst	4 733 elever fordelt på 226 klasser
Skogbruk	4 067 —»— 186 »
Fiske	789 —»— 37 »
Geologi	527 —»— 21 »
Fugleavdelingen	519 —»— 24 »

Man må her være klar over at enkelte klasser har fått omvisning i flere avdelinger og en del klasser har gått på egen hånd i museet. Derfor stemmer ikke disse tallene sammenlagt med totalbesøket.

Av 676 klasser har:

116 klasser benyttet museets oppgavesett.
79 » » » naturstier.
65 » » eget opplegg ved besøket.
52 » sett film ved museumsbesøket.

Rangering av filmene som er vist med hensyn til hvor mange klasser som har sett dem:

Liv og husvær i skogen	15 klasser
Vårens farlige eventyr	8 »
Langs fjellbekken	6 »
Grindalsfluefisket	5 »
Lågåsildfisket	4 »
Sølen sjøfisket	3 »
Laksefiske i Sør-Norge	2 »
Laksefiske i Nord-Norge	2 »
Hankekjøring i V. Gausdal	2 »

Tjærebrenning	2 klasser
Snarefangst av rype	1 »
Älg och älgjakt	1 »

Antall klasser fordelt på ukedag:

Onsdag	157 klasser
Torsdag	155 »
Tirsdag	142 »
Fredag	104 »
Mandag	101 »
Lørdag	14 »
Søndag	3 »

I 1978 har 325 lærere hatt planleggingsdager ved museet.

10. Akvariet og den nye administrasjonsfløyen

Kontrakten med A/S Norlett om bygging av akvariet ble undertegnet 11.1. 1978 av styrets formann Klaus Kjelsrud og nestformannen Knut Ødegaard og fra A/S Norletts side av divisjonssjef Otto Pedersen og utviklingssjef Per Nitteberg. Kontraktsummen er på kr. 1.484.569,—. I kontraktsummen inngår montering av 10 biotoper med alt det tekniske som hører til. Alt det bygningsmessige, herunder ventilasjon, rørlegger- og elektrikerarbeid, grunnvannsboring, utforming av biotopene innvendig samt utforming av publikumsrommet er museets eget ansvar. Etter kontrakten skulle akvariet være ferdig fra A/S Norletts side innen 1.1.1979. Dette har imidlertid ikke holdt, og det er sannsynlig at Norletts montering blir nærmere fem måneder forsinket.

Amanuensis Christian Andersen tiltrådte stillingen som leder av akvariet 1.8. og begynte straks planleggingen av en egen avdeling med akvarietanker og karantenekar. Disse har han fått Sjøforsvaret i Horten til å lage rimelig. I denne delen er det mulighet for å drive klekking, forsøksvirksomhet og det er også planlagt plass for administrasjon. Andersen har sammen med Nysæther arbeidet mye med å få alt lagt godt til rette pedagogisk.

Kontrakten for bygging av akvariet ble undertegnet 11.1. 1978. Sittende: Styrets formann Klaus Kjelsrud og divisjonssjef Otto Pedersen, bak utviklingssjef Per Nitteberg og nestformann i museets styre Knut Ødegaard, t. h. museumsbestyrer Tore Fossum

I desember hadde Andersen et 10 dagers studieopphold i Danmarks Akvarium i København, Øresundakvariet i Helsingør og akvariet ved Malmø Museum. Jan Ivar Martinsen hadde også noen dagers studieopphold samme sted for å sette seg inn i hvordan forskjellige biotoper kan utformes. Akvariedekorator Jørgen Eggert har senere hatt et opphold på museet hvor han har instruert og startet opp utformingen av de første biotoper. Dette har vært en meget stor hjelp for museet.

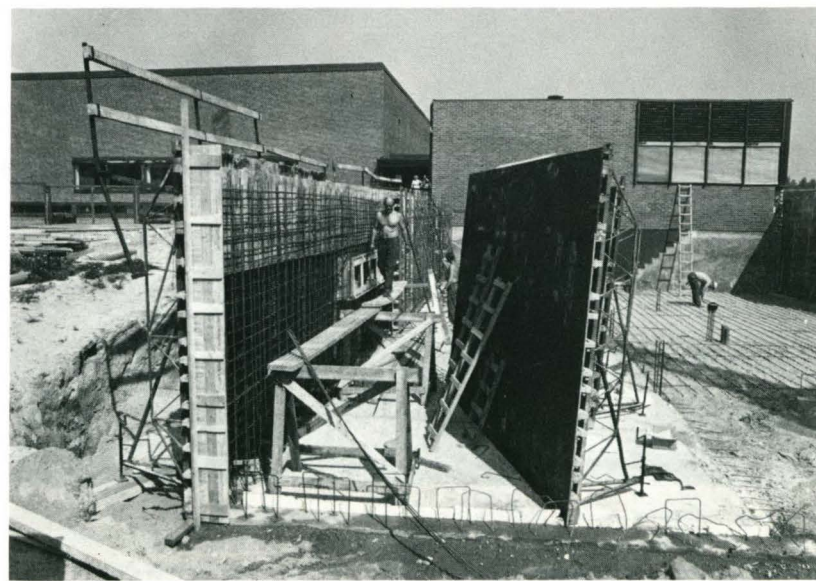
Jan Ivar Martinsen har etter dette hatt ansvaret for oppbyggingen av biotopene og har utført et fremragende arbeide. I barneperioden ble det innsamlet et stort materiale av stein og grus m. m. som har tjent som byggemateriale.

Senhøstes ble det boret etter grunnvann. På 30 m dyp er det en rik vannkilde som gir nærmere 10 000 l vann pr. time. Det har vært en lang debatt om vannet burde tilføres biotopene gjennom en større

gravitasjonstank hvor vannet tilføres ved naturlig fall, for dermed å få sikret riktig surstoffinnhold og god vannkvalitet. Rent bygningsmessig er dette et omfattende anlegg, og etter en rekke undersøkelser ble det besluttet å bygge hydroforanlegg slik det var planlagt fra Norletts side. Dette vil si at vannet pumpes inn i akvarietankene.

Alt snekkerarbeid og annet løpende arbeid utenom kontraktene med entreprenørene utføres så langt som mulig av museets egne håndverkere under ledelse av vaktmester Håkon Sæle. Følgende håndverkere er i arbeid med akvariet: Ottar Høiby, Georg Løvhaugen, Konrad Eggen og Bjarne Gunnarud (ansatt etter 1.1. 1979).

Ved utgangen av året er det svært mange uløste spørsmål når det gjelder utbyggingen av akvariet. Christian Andersen har imidlertid fått etablert en stor kontaktflate til fageksperter, og dessuten er det stor innsatsvilje fra alle de ansatte ved museet. A/S Norlett er naturligvis også sterkt interessert i at prosjektet skal bli bra, og utviklingssjef Per Nitteberg som har planlagt prosjektet og står ansvarlig for gjennomføringen, og montør Håkon Sølvberg som monterer alt det tekniske, satser alt på at det skal lykkes.

Forskaling og armering av veggene i tilbygget 2.8.78.

Foto: O .T. L.

Administrasjonsfløyen ble det skrevet kontrakt for med hovedentreprenør Martin M. Bakken A/S 5.6. 1978. Gravearbeidet startet opp allerede 1.6. Kontraktsummen er på kr. 2.350.768,—, og byggetiden 270 dager. Det er samme arkitekter og konsulenter for andre byggetrinn som for første, og stort sett samme underentreprenører. Arkitekter er firmaet Duus, Thorstensen, Egeberg, bygnings-teknisk konsulent Odd Stærk A/S, elektrisk konsulent Olav Barexstein og VVS-konsulent Kåre Haukås A/S. Av underentreprenører har O. Svensgaard det elektriske, Sigmund Nordbrenden det sanitære og Norsk Viftefabrikk ventilasjonsanlegget, blikkenslager Schau har blikkenslagerarbeidet og Brødrene Østbye gravearbeidene.

Den nye fløyen inneholder kontorer, bibliotek med lesesal, auditorium, hybelleiligheter, arkivrom og verksteder. En viktig side ved utbyggingen er hensynet til de handicappede. Det blir egen inngang,

Under pressekonferansen i forbindelse med kranseskålen 15.12.78 var det også befarig i akvariet. Fra v.: museumsbestyrer Tore Fossum, undervisningsleder Jostein K. Nysæther, styrets formann Klaus Kjelsrud og konservator Åsmund Eknæs. Foto: Rise Grønset.

toaletter, terskelfrie dører, og sist men ikke minst heis til både akvariet i underetasjen og til utstillingene i andre etasje. Dermed vil museet kunne gi tilbud til nye publikumsgrupper.

Byggearbeidene har gått etter planen hele året, og den 15. desember ble det holdt kranseskål på museet. Alle som har arbeidet på bygget var invitert, videre arkitekter, konsulenter, representanter for entreprenørene, museets styre, representantskapets ordfører og alle de ansatte ved museet. Representantskapets ordfører, skogdirektør Hans Kristian Seip kunne ønske ca. 70 gjester velkommen. Siden det var like før jul ble det servert julemat. Museets styreformann og bestyrer uttrykte takkens ord til alle som hadde utført arbeidet på bygget. Gustav Adolf Østbye og Arild Bakken takket på vegne av entreprenørene og de som har arbeidet på bygget.

11. Foto og film

Det blir stadig lagt større vekt på fotografering, filming og arkivering av fotomateriale. Trond Nystuen har drevet fotoregistrering og arkivering hele året og har registrert 1883 s/h-bilder. Et større fotomateriale som for en del år siden kom inn fra Det norske Skogselskap er nå ferdigregistrert. Det har imidlertid vært en meget stor tilvekst av gamle fotografier i den senere tid, og museets egen aktivitet når det gjelder fotografering har vært stadig økende, og derfor er det fortsatt et meget stort uregistrert fotomateriale.

Museet er i ferd med å legge om til syrefrie konvolutter, og dette er også arbeidskrevende.

Museets fotograf O. T. Ljøstad har i løpet av året tatt ca. 2000 s/h-opptak. Det er tatt færre diasopptak enn de foregående år. Ljøstad deltar ved feltarbeid rundt omkring i landet og dekker registreringer, gamle arbeidsprosesser m. m. på film. Han har også fortsatt med 8 mm opptak av de igangværende filmprosjekt om fiske som er nevnt under feltarbeid.

Det er økende pågang på museets fotoarkiv fra forlag, aviser og andre brukere. Dette øker fotografens arbeidsmengde. Fotografen er også sterkt engasjert i akvarieutbyggingen, særlig når det gjelder å skaffe fargebilder av dyr og planter til de forskjellige biotoper.

Filmen «Snarefangst av rype» hadde premiere i Lesja Samfunnshus 17.2. og ble vist på Lesjaskog 18.2. Filmens fotograf Olaf Heitkøtter og fagkonsulent Tore Fossum var til stede og ga orienteringer begge steder. Det var fulle hus, og det ble vist stor interesse for filmen både fra publikums og pressens side.

Museet har lenge arbeidet med en film om fløtning på Østlandet. Etter at filmfotograf Kjell Søgård døde har dette arbeidet stanset opp. I 1978 ble imidlertid Per Egil Hovind engasjert som fotograf, og de planlagte opptak i Haldensvassdraget ble gjennomført. Det står nå igjen opptak i Trysilvassdraget før filmen kan klippes og produseres ferdig.

Åsmund Eknæs er fagkonsulent for i alt fire filmer om laksefisket. To filmer er ferdig, og to filmer om laksefiske på Vestlandet ble det tatt opptak til i 1977 og 1978. Den ene, Laksefiske III om tradisjonelle laksefiskemetoder på Vestlandet er ferdig, mens Laksefiske IV om sportsfiske vil bli gjort ferdig i 1979.

I 1978 ble det på Kirke- og undervisningsdepartementets budsjett ført opp en ny post til kulturhistorisk film. Denne disponeres gjennom NKKMs filmkomité og Statens Filmsentral. I årene som kommer vil museet kunne få gjennomført mange av sine filmprosjekt gjennom denne bevilgningen.

12. Eiendommen Bækken i Tolga

I møte 17. februar 1978 behandlet Hedmark fylkeslandbruksstyre museets konsesjonssøknad, og vedtok følgende forslag til vedtak:

«Fylkeslandbruksstyret vil bemerke at en såvidt stor eiendom som gnr. 21, bnr. 1, Bækken bør drives av en aktiv jord- og skogbruker som bor i bygda. Fylkeslandbruksstyret vil for øvrig bemerke at det er behov for eiendommen til rasjonaliseringstiltak i landbruket, da det er bruk i nærheten som har behov for tilleggsarealer med jord og skog for å bli selvstendige familiebruk. Eiendommen bør derfor overtas av staten ved Hedmark fylkeslandbruksstyre og nyttes til utviding av bruk i nærheten eller overdras til en som er yrkesmessig tilknyttet landbruket og skikket til å drive eiendommen. Dette skal imidlertid ikke være til

hinder for at Norsk Skogbruksmuseum kan få overta et eller flere hus på eiendommen med tomt eller det løsøre som museet kan ha interesse av.

Etter dette gjør fylkeslandbruksstyret med hjemmel i § 21, 3. ledd, jfr. § 2 i konsesjonsloven av 31. mai 1974 statens forkjøpsrett gjeldende ved Norsk Skogbruksmuseums erverv av eiendommen gnr. 21, bnr. 1, Bækken.

Dersom staten ved Hedmark fylkeslandbruksstyre og Norsk Skogbruksmuseum ikke blir enige om vederlaget for eiendommen må det bli å fastsette ved skjønn, jfr. § 14 i konsesjonsloven.

Da fylkeslandbruksstyret har gjort statens forkjøpsrett gjeldende ved Norsk Skogbruksmuseums erverv av nevnte eiendom, finner det videre ikke å kunne tilrå at museets konsesjonssøknad blir innvilget.»

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

I brev av 24.5.78 fra Hedmark Landbruksselskap ble museet forespurt om de var villige til å skjøte over eiendommen for kr. 76.566,— som er et beløp som bygger på ligningstaksten, eller om museet ville ha beløpet fastsatt ved skjønn.

Det ble deretter innledet forhandlinger med Hedmark Fylkeslandbruksselskap om overdragelsessum. Fossum foretok en vanlig bruksverdiberegning av eiendommen som kom ut med kr. 600.000.—, og etter vedtak i museets styre ble dette beløpet stilt som prisforlangende overfor Fylkeslandbruksstyret. Fylkeslandbruksstyret fant beløpet for høyt. Etter flere møter, brevveksling og befarung av eiendommen ble partene enige om en overdragelsessum på kr. 450.000.—. Den 22. desember 1978 ble beløpet overført til Nord-Østerdal skifterett som har skiftet av eiendommen. Det vil enda ta noe tid før boet er oppgjort og før arveavgiftsspørsmålet er avklart.

13. Presse og informasjon

Det er fortsatt et savn at museet ikke har noen i sin stab som kan ta seg av presse og informasjonssiden. Det kommer stadig reaksjoner fra besøkende fra de forskjellige landsdeler at museet burde

gjøres bedre kjent enn det er. Svært mye av det som skjer ved museet har almenhetens interesse, og museet bør ha plikt til en viss informasjon. Olve Sørensen som tjenestegjorde ved museet sommeren 1978 tok seg av informasjonssiden den tiden han var ved museet. Ellers i året er det først og fremst i forbindelse med temporære utstillinger, spesielle arrangementer og nye publikasjoner at det blir tid til å holde pressekonferanser og sende ut informasjonsstoff. I løpet av året er det derfor totalt sett skrevet ganske mye om museets aktiviteter. Det har også vært flere korte innslag i NRK. Det er først og fremst lokalpressen og fagpressen som bringer stoff. Både Oslo-avisene og de større distriktsavisene har dessverre hatt alt for lite stoff om museet. Med de beskjedne tilskudd museet har fra det offentlige, er det øket publikumsbesøk museet må satse på, for å kunne få hevet inntektene i takt med utgiftene.

14. Publikumsbesøket

I 1978 har det rene museumsbesøk vært på 74 225 personer. I tillegg til dette tallet har 9 212 deltatt i arrangementer som holdes på museet. Det har i alt vært 85 arrangementer. Det samlede antall personer som har vært på museet er 83 437.

Besøket ser slik ut:

	1974	1975	1976	1977	1978	% av 1977
Voksne	38 207	44 903	39 776	41 212	41 441	+ 0.6
Barn inkl. klasser	15 261	19 036	20 307	21 885	22 216	+ 1.5
Barn familiebill.	7 772	10 851	8 500	9 723	8 652	÷11.0
Billett						
Glomdalsmuseet	796	2 546	2 100	2 459	1 916	÷22.1
	62 036	77 335	70 683	75 279	74 225	÷ 1.4

Det antas at barn på familiebillett og besøket fra Glomdalsmuseet har vært noe større enn det statistikken viser. Det er vanskelig å få en tilfredsstillende statistikk for grupper som det ikke selges billetter til.

Besøket i turistmånedene juni, juli og august har vært markert mindre i 1978 enn tidligere. Den samme tendens har vært registrert ved andre museer, overnattingssteder, campingplasser m. fl. Nedgangen i turisttrafikken kan skyldes de vanskelige økonomiske forhold generelt, og at Norge er et meget dyrt land å reise i. Det kan også i noen grad skyldes at museet på grunn av byggingen ikke har hatt tid til å arrangere temporærutstillinger i samme grad som årene før.

Den ombygging av resepsjonen som skal skje i forbindelse med andre byggetrinn, vil gi bedre plass for presentasjon av trykt materiell for publikum, kort, publikasjoner og souvenirer m.m. Dette sammen med de mange nye tilbud som akvariet og nye utstillinger vil gi, håper vi skal føre til en betydelig økning i publikumsbesøket i årene fremover.

15. Økonomien

Når det gjelder byggingen av administrasjonsfløyen og akvariet, regnes de totale byggekostnader til kr. 6.250.000.—. De tilskudd man har oversikt over ved årsskiftet vil tilsammen kunne bli ca. kr. 5.250.000.—. Den resterende kapital på kr. 1.000.000.— er det muligheter for å kunne reise i form av lån. Det drøftes imidlertid flere muligheter for å kunne reise ytterligere kapital i første halvår 1979, slik at det faste lån museet må ta, blir så lite som mulig.

De tilskudd til utbygging som er kommet inn pr. 31/12 er kr. 3.362.109,77, og utbetalingene utgjør kr. 3.046.938,37. Tilskuddet fra Norsk Kulturfond vil bli utbetalt først etter 1/1 1979, og er dermed ikke med i beløpet ovenfor.

Når det gjelder driftsøkonomien viser regnskapet en underbalanse på kr. 144.020,57 utenom avskrivningene. Det har vært et meget aktivt år for museet med nyansettelser, utgivelse av særpublikasjon nr. 3, innkjøp av gjenstander og bøker og med stor reisevirksomhet.

Tilskuddet fra Kirke- og undervisningsdepartementet er fortsatt meget lavt. Det ordinære tilskudd var på kr. 525.000.—. Det har etter flere søknader lyktes å få et ekstra statstilskudd på kr. 50.000.—, slik at statstilskuddet samlet har blitt kr. 575.000.—. Det budsjetterte statstilskudd for 1979 er på bare kr. 600.000.—. Hed-

mark Fylke ga heller ikke i 1978 noen økonomisk støtte til museet. Oppland Fylke ga et tilskudd på *kr. 8.000.—*, og Elverum Kommunes tilskudd var på *kr. 26.000.—*. Det gledelige ved årets driftsregnskap er at egeninntektene har steget med nærmere *kr. 100.000.—*. Dette skyldes særlig øket salg av publikasjoner og de varer som tilbys i resepsjonen, større leieinntekter og også økte billettinntekter. Det siste skyldes at tross mindre totalbesøk, er det en svak økning i besøket fra de publikumsgrupper som har høyest billettpris.

Noe av de viktigste museet står overfor er å føre forhandlinger med staten som kan gi en akseptabel tilskuddsordning i tråd med hva andre museer har, og som er i tråd med den kulturpolitiske målsetting.

Nedenfor følger en oppstilling over de tilskudd som er ydet til museets drift i 1978:

Offentlige tilskudd:

Statstilskudd	kr. 575.000.—	
Fylkestilskudd, Oppland fylke	» 8.000.—	
Direktoratet for Vilt og Ferskvannsfisk	» 20.000.—	
Oppland Fylkesskogkontor	» 10.000.—	
Direktoratet for Statens Skoger	» 25.000.—	
Kommuner (se egen liste)	» 51.039,65	
Rentemidler av skogavgiften	» 450.000.—	kr. 1.139.039,65

Private tilskudd:

Glommen Skogeierforening	kr. 1.500.—	
Nedre Glommen Skogeierforening	» 300.—	
Lågen Tømmermåling	» 1.000.—	
Telemark Tømmersalgslag	» 500.—	
Skogbrand	» 5.000.—	
Rakkestad Sparebank	» 200.—	
Norges Skogeierforbund	» 60.000.—	
Norges Jeger- og Fiskerforbund	» 500.—	
Asbjørn Risberg, Hamar	» 100.—	
Elverum Sparebank	» 3.000.—	
Skogbruksforeningen av 1950	» 5.000.—	
Norsk Skog- og Landarbeiderforbund	» 1.000.—	
Høylandet Sparebank	» 100.—	
Haldenvassdragets Tømmermåling	» 1.500.—	» 79.700.—

Spesielle formål:

Skogbruk A/L (arb. med motorsagas historie) ..	kr. 10.000.—	
Drangedal Skogråd (Bjønnejakt-boka)	» 25.000.—	
Åmot Skogråd (restaur. av Skavernsaga m.m.) »	15.000.—	» 50.000.—

Sum tilskudd til driften kr. 1.268.739,65

Tilskudd kommuner:

Eidsvoll kommune	kr. 100.—
Birkenes kommune	» 100.—
Gol kommune	» 200.—
Sør-Fron kommune	» 200.—
Lardal kommune	» 115.—
Hof kommune	» 200.—
Åmot kommune	» 250.—
Øvre Eiker kommune	» 100.—
Ringsaker kommune	» 1.500.—
Lørenskog kommune	» 300.—
Selbu kommune	» 200.—
Tokke kommune	» 150.—
Nome kommune	» 350.—
Stange kommune	» 850.—
Oslo kommune	» 7.000.—
Skedsmo kommune	» 1.000.—
Holtålen kommune	» 135.—
Nissedal kommune	» 100.—
Meldal kommune	» 226.—
Røyrvik kommune	» 50.—
Brunlanes kommune	» 400.—
Snillfjord kommune	» 60.—
Dovre kommune	» 150.—
Fyresdal kommune	» 100.—
Ramnes kommune	» 150.—
Elverum kommune	» 26.000.—
Kongsvinger kommune	» 800.—
Marker kommune	» 200.—
Ringebu kommune	» 300.—
Ås kommune	» 500.—
Os kommune	» 100.—
Nord-Odal kommune	» 500.—
Ringerike kommune	» 1.000.—
Våler kommune, Solør	» 250.—
Vikna kommune	» 187,50

Sør-Odal kommune	kr.	350.—
Nord-Fron kommune	»	250.—
Drammen kommune	»	1.000.—
Folldal kommune	»	200.—
Verdal kommune	»	250.—
Østre Toten kommune	»	200.—
Vang kommune, Hedmark	»	450.—
Rælingen kommune	»	500.—
Melhus kommune	»	100.—
Åsnes kommune	»	450.—
Fron kommune	»	175.—
Trysil kommune	»	400.—
Brunlanes kommune	»	500.—
Tokke kommune	»	150.—
Namsskogan kommune	»	75.—
Modum kommune	»	600.—
Eidsvoll kommune	»	100.—
Eidsberg kommune	»	300.—
Lierne kommune	»	100.—
Åmot kommune	»	250.—
Rømskog kommune	»	50.—
Andebu kommune	»	150.—
Søndre Land kommune	»	250.—
Hitra kommune	»	216.15
Øystre Slidre kommune	»	150.—

Sum tilskudd kommuner kr. 51.039.65

Tilskudd til videre utbygging:

Verran Skogråd	kr.	1.500.—
Nissedal Skogråd	»	10.000.—
Binndal og Brønnøy Skogråd	»	1.000.—
Midtre Gauldal Skogråd	»	20.000.—
Sunndal Skogråd	»	5.000.—
Eidskog Skogråd	»	75.000.—
Ringsaker Skogråd	»	15.000.—

Kongsberg Skogråd	kr.	20.000.—
Skien Skogråd	»	10.000.—
Skogrådene i Tønsberg distrikt	»	10.000.—
Hjartdal Skogråd	»	10.000.—
Våler Skogråd, Solør	»	10.000.—
Selbu Skogråd	»	4.000.—
Hardanger Skogråd	»	1.000.—
Flå Skogråd	»	2.000.—
Bygland, Valle og Bykle Skogråd	»	5.000.—
Snåsa Skogråd	»	5.000.—
Alvdal Skogråd	»	1.000.—
Folldal Skogråd	»	1.000.—
Hol Skogråd	»	500.—
Skogrådene i Hemnesdistriktet	»	2.000.—
Sør-Odal Skogråd	»	50.000.—
Rælingen Skogråd	»	1.000.—
Bærum Skogråd	»	500.—
Tolga Skogråd	»	1.000.—
Nord-Odal Skogråd	»	45.000.—
Os Skogråd	»	500.—
Nittedal og Skedsmo Skogråd	»	30.500.—
Notodden Skogråd	»	20.000.—
Asker Skogråd	»	500.—
Trysil Skogråd	»	10.000.—
Flesberg Skogråd	»	7.000.—
Overhalla Skogråd	»	7.000.—
Røyrvik Skogråd	»	1.000.—
Evje, Hornnes og Iveland Skogråd	»	2.500.—
Nome Skogråd	»	8.000.—
Lindesnes Skogråd	»	1.000.—
Audnedal Skogråd	»	1.000.—
Grimstad-Lillesand skogrådsdistrikt	»	3.000.—
Tustna Skogråd	»	500.—
Steinkjer Skogråd	»	10.000.—
Rennebu og Oppdal Skogråd	»	13.000.—
Surnadal Skogråd	»	3.500.—
Åmot Skogråd	»	15.000.—
Skogrådene i Vestby, Ås, Frogn, Nesodden og Oppegård	»	55.000.—
Skogrådene i Mandal og Marnardal	»	2.000.—
Sauherad Skogråd	»	15.000.—
Eidsvoll Skogråd	»	25.000.—
Rindal Skogråd	»	1.500.—
Grue Skogråd	»	25.000.—

Åsnes Skogråd	kr. 50.000.—
Lierne Skogråd	» 10.000.—
Verdal og Inderøy Skogråd	» 5.000.—

Sum tilskudd fra skogråd	kr. 629.000.—
Skogavdelingen i Landbruksdepartementet	» 250.000.—
Skogtiltaksfondet, N. Skogeierforbund	» 250.000.—
Utviklingsfondet for skogbruket	» 500.000.—
Skogbrukets Arbeidsgiverforening	» 25.000.—
Engerdal Fjellstyre	» 1.000.—
Sum tilskudd totalt	kr. 1.655.000.—

Museet takker for alle tilskudd som er ytet og uttrykker sin hjerteligste takk for den store interesse som er vist for museets arbeid.

Antall medlemmer pr. 31/12 1978.

Årlig betalende medlemmer personer	328 (315)
Livsvarige medlemmer personer	294 (295)
Årlig betalende medlemsbedrifter og institusjoner ..	74 (69)
Livsvarige medlemmer bedrifter og institusjoner	288 (286)

Tallene i parentes gjelder året 1977.

Givere og gaver 1978:

Antall gjenstander innkommet i 1978: 238 (SJF 5379 — 5617)

Trygve Grøtting, Hernes: Barkespade, truger m. nøkkel.
 Glomma Fellesfløtningsforening: Merkeapparat, lensekobbel, fløterhake, årekeipe, årer.
 Edv. Eliassen, Tynset: Garnmerke, viuspennning m. taglsnarer.
 Henry Johansen Ltd., Lillestrøm: 2 merkeøkser.
 Oluf Graff, Ottestad: Takseringsklave, 3 skyveklaver, passerklave, trampsaks, lyster, vendhake, kaffebrenner.
 Tore Fossum, Elverum: Truger.
 Jan Ivar Martinsen, Hamar: Spettmeis, perleugle, perleugleunge, snøspurv.
 Elling Tørnes, Drangedal: Kniv m. slire.
 Ole Knatterød, Aremark: Fiskesnøre.
 Otto Syvertsen, Trøgstad: Hestetaglsnøre m. tvinnepinne.
 Bjørn Vetterhus, Grungedal: 2 viuspenninger.
 Andreas Vevstad, Arendal: Bærskrukke.
 Wilhelm Hansen, Arendal: Blåbærkurv.
 Ola Dillerud, Tangen: Hestesele.
 Paul Stensæter, Krokkleiva: Flæreklemme m. tre flær.
 Joseph Bakken, Os i Østerdalen: Garnmarkør, furutopp m. kongler.
 Magnus Holsetstuen, Lora: Einerringer.
 Landbrukets Film- og Billedkontor, Oslo: Modell av sirkelsag.
 Milian og Mathilde Ødegaard, Setskog: 2 teiner.
 Trysil Skogforvaltning: Trysilsandstein m. bølgeslagmerker.
 Lars Bratberg, Løten: Reiptvinne.
 Svein Habberstad, Eidsvoll: Kjørefrakke av ulveskinn.
 Petter Pettersen, Trysil: Skonings-trekkrok, 2 økser, fløterhake, ruse.
 Agnes Helene Opsahl, Heradsbygd: 2 blikkspann, 2 bogesager.
 Ivar Bjørn Ommundsen, Nesgrenda: Fløterhake, truger for mann.
 Aslak Harstveit, Selåsvatn: Kniv m. slire, garnstikke, halsband til ku, mussefelle.
 Elverum kommune: Tømmersaks, munnbitt, svans, remingtongevær, tømmerklave, ryggsekk, kuletang, blinke-
 øks, svans, bærplukker, arbeidsvotter, snøsokker, kaffekjele, 3 bjønner, 2 fellekiler, stokksag, 4 krukker, kniv m. slire, 2 bryner, raftkjelke, tjærebøtte (fra Ole K. Løkenes testamente).
 Johan Rasch, Elverum: Lunnedrag.
 Jon Nerdal, Ålvuneid: Hestetruge, viuspennning, vidjer.
 Magne Nordli, Hernes: Arbeidsjakke.
 Torvald Nystuen, Johan Mellum, Olai Langdalen, Elverum: Datoliste for Agåfløtingas begynnelse.
 Buste, Härjedalen, Sverige: Kjøretømmer.
 Roar Solheim, Hamar: Ekorn.
 Helmer Bekken, Vang: Grønnspekk, tre-tåspekk, måltrost, lavskrike.
 Henrik Sørpebøl, Skotterud: Spile til kattise.
 Reidar Bakken, Vang: Tau-bit.
 Trygve Viste Bagåsen, Rykkinn: Kløv-sal, kløvkurv.
 Karlot Bråten, Flisa: Grindsag.
 Gudrun Bråten, Flisa: Stabbslås m. nøkkel og skilt, dørlås.
 Reidar Reinhardsen, Rjukan: 2 kniver m. slire.
 Eli og Johan N. Bolme, Halså: 1 par tålabber.
 Steinar Berg, Verdal: Fiskesnøre av hestetagl.
 Ove Ludvigsen, Hamar: Snelle m. hestetaglsnøre og devondregg.
 Leif Lykke, Verdal: Kaste-snelle m. snøre, reke-tackel, «Crocodile» spinner for agnfisk, sluk m. fortom og søkke, tøhånds kastestang for laks.
 Ottar Høiby, Elverum: Feslingfester.
 Burny Iversen, Ytre Rendal: 1 par kjørestøvler.
 Solør-Romerike Skogforvaltning v/ skogforv. Asbjørn Storrusten, Kongsvinger: 2 redskaper til ukjent bruk.
 Arne Emil Christensen jr., Oslo: 13 knivslirer, blokk m. krok, krepseteine, dubbel til krepseteine, 7 fiskegarn.
 Jørgen Kårfald, Vestre Gausdal: Hestetruge.
 Knut Fyksen, V. Gausdal: Rist til meier, 2 rister, 3 baklekkjer.

Norsk Skogbruksmuseums styre vil takke alle givere og alle andre som har ydet museet tjenester. Styret takker også funksjonærer og medarbeidere for den interesse og helhjertede innsats som er vist og som har gjort det mulig å nå de gode resultater som museet har nådd i 1978.

STYRET FOR NORSK SKOGBRUKSMUSEUM

Klaus Kjelsrud (s.) Mads K. Strand (s.) Sigmund Stafne (s.)

Olaf Knudson (s.) Knut Ødegaard (s.) Hans G. Magelssen (s.)

Jon Lykke (s.) Tore Paulsen-Næss (s.) Kaare Øverseth (s.)

Tore Fossum (s.)
Museumsbestyrer.

Regnskap

NORSK SKOGBRUKSMUSEUM

Skogbruk, jakt og fiske

— 1978 —

Vinnings- og tapskonto

		Debet	Kredit	Budsjett
30	Lønn og sosiale utgifter			
300	Honorar	10.977,00		5.000
301	Lønn til funksjonærer	588.281,90		706.000
302	» » håndverkere	149.324,25		105.000
303	» » sesonghjelp	181.843,41		135.000
304	» » rengjøring	23.165,39		32.000
305	Feriepenger	10.143,75		10.000
306	Pensjonsutgifter	60.213,50		58.000
307	Arbeidsgiveravgift	158.864,00		167.000
309	Diverse sosiale utgifter	17.867,05		25.000
		1.200.680,25	1.200.680,25	1.243.000
31	Museale utgifter			
310	Vedlikehold, friluftssamlingene	1.003,94		5.000
311	Vedlikehold, gjenstandskonservering	457,00		5.000
312	Nyanlegg, utstillinger m.m.	16.645,03		50.000
313	Nyanlegg, friluftssamlingene	1.380,63		60.000
314	Innkjøp av museumsgjenstander	26.109,10		15.000
315	Bibliotek	22.047,31		15.000
316	Publikasjoner	215.431,00		130.000
317	Fotografering	26.776,12		22.000
318	Forskning og registrering	10.856,65		10.000
319	Diverse museale utgifter	2.259,30		8.000
		322.966,08	322.966,08	320.000
32	Administrasjon			
320	Kontorrekvisita, papir og trykksaker	25.845,98		20.000
321	Telefon og porto	38.246,74		30.000
322	Møteutgifter	10.989,90		8.000
323	Reise- og dietutgifter	60.713,76		35.000
324	Representasjon	116,10		3.000
325	Aviser og tidsskrifter	4.632,72		3.500
328	Blomster og gaver	1.203,05		2.500
329	Diverse adm. utgifter	3.370,80		3.000
		145.119,05	145.119,05	105.000
33	Driftsutgifter			
330	Vedlikehold, driftsbygninger	42.963,70		15.000
331	Vedlikehold, broer, park- og veianlegg	6.471,68		10.000
332	Vedlikehold, maskiner, inventar, utstyr	5.922,50		0
333	Assuranser	16.100,00		11.000
334	Elektrisk kraft, vann, renovasjon, brensel	109.534,01		84.000
335	Festeavgifter	4.122,00		4.500
336	Driftsrekvisita, materialer, verktøy og redskap	40.577,20		35.000
337	Frakt og transport	6.225,00		6.000
339	Diverse driftsutgifter	4.370,25		5.500
		236.286,34	236.286,34	171.000

34	Spesielle utgifter			
340	Annonser og reklame	16.362,37		8.000
341	Arrangementer	17.029,30		10.000
346	Kassakreditrenter	919,03		4.000
347	Pantegjeldsrenter	11.939,00		50.000
348	Flytteutgifter	12.490,00		0
349	Diverse spesielle utgifter	49.241,75		25.000
		107.981,45	107.981,45	97.000
80	Tilskudd			
800	Staten	575.000,00		700.000
801	Oppland fylke	8.000,00		100.000
802	Kommunene	51.039,65		36.000
803	Andre offentlige	57.940,00		46.000
804	Spesielle formål	50.000,00		20.000
806	Rentemidler	450.000,00		450.000
807	Videre utbygging	1.784.575,43		
808	Private	79.700,00		70.000
		3.056.255,08	3.056.255,08	1.422.000
81	Kontingenter			
810	Livsvarige	200,00		13.000
811	Årlig betalende	25.920,00		20.000
		26.120,00	26.120,00	33.000
82	Egeninntekter			
820	Salg av billetter	351.546,50		331.000
822	» fra resepsjonen	84.262,10		55.000
824	» av publikasjoner	68.346,31		15.000
825	Utleie, boliger m.m.	7.497,50		5.000
826	» museumsbygget	22.986,00		25.000
827	Annonser	0		2.000
828	Renter	21.894,64		8.000
829	Diverse egeninntekter	64.879,90		40.000
		621.412,95	621.412,95	481.000
070	Overf. til Livsv.medl.Fond		200,00	
071	» » Byggefond		1.784.575,43	
073	» » Spesielle formål		50.000,00	
	Driftsresultat:			
	Underbalanse:	144.020,57		
38	Avskrivninger			
380	Bro over Prestfossen	3.120,00		
381	» » Klokkefossen	3.200,00		
382	Bruksinventar	67.942,62		
383	Museumsbygget	83.000,00		
384	Utendørsanlegget	30.000,00		
385	Maskiner, driftsutstyr	2.620,00		
		189.882,62	189.882,62	
	Underbalanse:	333.903,19		
072	Overført fra Kapitalkonto		333.903,19	
		4.037.691,22	4.037.691,22	

STATUS 1.1. 1979

		Debet	Kredit
00	Anleggskonti		
000	Museumsbygget, 1.1.78	3.739.000,00	
	÷ Avskrevet	83.000,00	3.656.000,00
	(Brannforsikring inngår i fellespolise)		
001	Klokkergården, gnr. 31 bnr. 1 (Brannforsikret for kr. 594.000,—)		31.000,00
002	Bro over Prestfossen, 1.1.78	117.860,00	
	÷ Avskrevet	3.120,00	114.740,00
	(Ikke brannforsikret. Ansvar dekket.)		
003	Bro over Klokkerfossen, 1.1.78 ..	118.500,00	
	÷ Avskrevet	3.200,00	115.300,00
	(Trekonstruksjon brannforsikret for kr. 125.000,—. Ansvar dekket)		
004	Prestøya, gnr. 31 bnr. 15		50.000,00
	(Trær under 15 cm brannforsikret for kr. 5.000,—. Tømmerskogen for kr. 25.000,—).		
005	Bruksinventar, 1.1.78	275.000,00	
	+ Tilkommet	72.942,62	
		347.942,62	
	÷ Avskrevet	67.942,62	280.000,00
	(Brannforsikring inngår i fellespolise.)		
006	Maskiner, 1.1.78	16.040,00	
	÷ Avskrevet	2.620,00	13.420,00
	(Brannforsikring inngår i fellespolise.)		
007	Samlingene		1,00
	(Brannforsikring inngår i fellespolise)		
008	Utendørsanlegget, 1.1.78	151.200,00	
	÷ Avskrevet	30.000,00	121.200,00
009	Nybygg under oppførelse 1.1.78 ..	57.544,42	
	+ Tilkommet	2.989.393,95	3.046.938,37

01	Verdipapirer		
010	Aksje i Hotel Central A/s		1.000,00
03	Fordringer		
031	Iver Eide's dødsbo		5.362,38
032	Skattesjefen i Hedmark		11.784,00
04	Betalingsmidler		
040	Kassa		3.131,33
042	Postgiro		1.286,68
043	Bankinnskudd 1820.62.00045		149.250,90
			7.600.414,66
044	Bankinnskudd 6164.63.36707		164.572,37
045	» 1820.09.50263		218.033,40
041	Kassakredit 1820.05.01205		21.074,52
06	Forpliktelser		
060	Pantegjeld		128.588,00
061	Skattetrekk		45.535,00
062	Arbeidsgiveravgift		25.351,00
063	Leverandører		146.197,35
07	Egenkapital		
070	Livsv. medlemmers Fond, 1.1.78 ..	203.400,00	
	+ Overf. fra Vinning og tap ..	200,00	203.600,00
071	Byggefond, 1.1.78	1.577.615,34	
	+ Overf. fra Vinning og tap. ..	1.784.575,43	3.362.190,77
073	Avsatt til spesielle formål, 1.1.78	145.679,01	
	+ Overf. fra Vinning og tap	50.000,00	195.679,01
072	Kapitalkonto, 1.1.78	4.230.857,01	
	÷ Overf. til Vinning og tap	333.903,19	3.896.953,82
			8.004.094,95 8.004.094,95

Elverum, den 1. januar 1979

I styret for

NORSK SKOGBRUKSMUSEUM

Skogbruk, jakt og fiske

Klaus Kjelsrud (s.)	Mads K. Strand (s.)	Sigmund Stafne (s.)
Olaf Knudson (s.)	Knut Ødegaard (s.)	Hans G. Magelssen (s.)
Jon Lykke (s.)	Tore Paulsen-Næss (s.)	Kaare Øverseth (s.)

Oskar Tolvstad
Reg. revisor

Håkon Rønning
kasserer

Fellespolise: Bygningskasko, utvidet dekning, fullverdi	kr. 9.280.700
Brann, innbo, løsøre, gjenstander, indekstr.	» 1.188.000
Brann, bygning (2 brakker)	» 36.000
Glass, brann, bygning, 1. risk	» 1.061.300
Brann, innbo, løsøre, bruksting	» 1.188.000
Innbrudd, ran, mus.gjenstander, innbo, løsøre, temp.utst. m.m.	» 1.306.000

NOTATER
